

Status og råd

Det foreligger ikke bestandsestimat for brislingbestandene i fjordene. Etter noen år med små fangster viser landingsdataene økning de fire siste årene. Det norske kystfisket etter brisling vest for Lindesnes er ikke kvoteregulert. Den årlige fangstmengden avtales i forhandlinger mellom Norges Sildesalgslag og hermetikkindustrien. Brisling øst for Lindesnes forvaltes gjennom en kvoteavtale med EU (Skagerrakavtalen). Fra og med 2007-sesongen er kystbrislingen fredet frem til 31. juli.

Siden 1969 har Havforskningsinstituttet årlig foretatt akustisk kartlegging langs kysten av utbredelse og mengde av brislingyngel som grunnlag for prognoser for neste års fiske. Høsten 2009 og 2010 ble denne kartleggingen kun gjennomført i Hardanger–Sunnhordland.

Fiskeri

Foreløpige fangstdata for 2010 viser at det totalt ble landet ca. 2 700 tonn brisling. Av dette ble om lag 380 tonn tatt i Trondheimsfjorden, en reduksjon fra 980 tonn i 2009. Før 2009 ble det sist landet brisling fra dette området midt på 1990-tallet. I Oslofjorden var landingene redusert til en tredjedel sammenliknet med året før (2009: 670 tonn, 2010: 230 tonn). Landingene fra vestlandsfjordene økte noe, og utgjorde vel 2 100 tonn (2009: 1 800 tonn), hvorav nær 1 700 tonn ble landet i Hardanger/Sunnhordland, 240 tonn i Sognefjorden og 210 tonn i Lysefjorden. Det ble ikke landet brisling i Nordfjord.

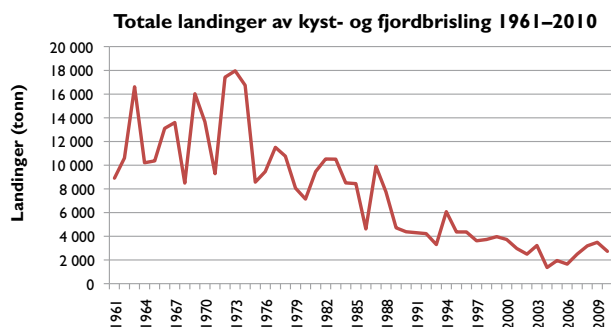
Fisket på kyst- og fjordbrisling er et sesongfiske som i hovedsak foregår på sensommeren og tidlig høst. Det utøves i dag av kystnotfartøy (< 28 m). Brislingen fra dette fisket anvendes nesten utelukkende til konsum, som brisling-sardiner og ansjos. Industriens kvalitetskrav (størrelse og fettinnhold) avgjør når og hvor fisket skal åpnes, og gjennomføringen av fisket i de enkelte fjordene.

Det var en klar nedgang i totalfangstene i perioden 1961–2004. Det er ikke klart hva nedgangen skyldes, men det antas å ha sammenheng med endringer i miljøforhold. Etter 2004 har landingene økt noe. I Oslofjorden var det et meget bra brislingfiske (ansjosbrisling) i 2007. De siste årene har det imidlertid vært en nedgang i dette området, og 2010-landingene utgjorde bare om lag 15 % av 2007-landingene.

EPIGRAPH

I 2008 startet Havforskningsinstituttet et nytt prosjekt, EPIGRAPH, i Hardanger- og Porsangerfjorden. Dette for å øke kunnskapen om struktur og dynamikk i fjorder på kysten. I Hardangerfjorden er noen av hovedspørsmålene relatert til bestandstilørighet av brisling. Er det lokale bestander eller rekrutteres brislingen

fra kyst- og havområder utenfor?

Brislinglandinger (tonn) i norske kyst- og fjordområder 1961–2010.
Landings of sprat (tonnes) in Norwegian coast and fjord areas 1961–2010.

Kontaktperson: Cecilie Kvamme | cecilie.kvamme@imr.no og Else Torstensen | else.torstensen@imr.no

KYST OG FJORD

Brisling – *Sprattus sprattus*

Familie: Clupeidae

Maksimumsstørrelse: 19,5 cm og 54 gram

Levetid: Sjelden mer enn 4–5 år

Leveområde: Fra Svartehavet til Finnmark; i kyst- og fjordområdene langs vestkysten av Norge, men sjelden nord for Helgelandskysten. De viktigste områdene er Østersjøen, Skagerrak–Kattegat og Nordsjøen.

Hovedgyteområde: I våre nærområder gyter brislingen pelagisk i Nordsjøen, Skagerrak–Kattegat og i fjordene.

Gytedispunkt: Lang gytesesong. Den viktigste perioden i våre farvann er mai–juni.

Ernæring: Brislingen er planktonspiser med små krepsdyr (hoppekreps) som viktigste føde. Den er selv en viktig matfisk for andre arter som sjørørret, hvitting, torsk og andre torskefisk.

Fakta om bestanden:

Brisling er en stimfisk som lever pelagisk.

Den finnes sjelden dypere enn 150 m.

Brislingen foretar vertikalvandring i takt med vekslinger i dagslyset, og vertikalvandring hos byttedyr. Når det mørkner trekker de mot overflaten. Om sommeren står den høyt i sjøen, ofte nær/i overflaten.

Brisling i våre farvann blir sjelden eldre enn

4–5 år med dominans av 0- og 1 år gammel fisk.

Siden fangstgrunnet er avhengig av forekomstene av ung brisling, blir fisket i stor grad påvirket av variasjoner i årsklassenes styrke. Ved god vekst kan årets yngel nå en størrelse på 9,5–10 cm i løpet av høsten, og vil komme inn i fangstene allerede i 4. kvartal.

Brisling blir kjønnsmoden 1–2 år gammel, sannsynligvis avhengig av veksten første leveår.

Vi vet lite om brislingens bestandstilørighet, om rekruttering og vandring. Den gyter i fjordene, men det meste av produksjonen antas å komme fra rekruttering utenfra.

Det er gode indikasjoner på at brislingen som står i fjordene om høsten overvintrer og danner grunnlaget for neste års fiske.